

DE RE MILITARI

De Re Militari

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

Автори: Руслан Трад и Александър Стоянов

Място на издаване: София, България

Дата на издаване: 31.03.2016

Сайт на авторите:

www.ruslantrad.com , www.historyofwars.net

Facebook страници:

<https://www.facebook.com/hystoryofwars>

<https://www.facebook.com/intidar.blog.and.news>

Контакти:

ruslantrad@gmail.com

klubvoennaistoria@gmail.com

За заявки за изготвяне на детайлни карти: klubvoennaistoria@gmail.com

Журналът се издава с подкрепата на медийната платформа КлинКлин.

www.klinklin.bg

Няколко първоначални думи

През последните четири години Сирия стана първостепенна тема не само в новинарския поток, но и в обществото. Гражданската война в страната, избухнала след едногодишни протести през 2011 година, насочени срещу управлението на Башар Асад, доведе до няколко бежански вълни, достигнали и до Европа.

Много често анализите на ситуацията в Сирия минава през четене на новини, които са превеждани неправилно или предоставени без дълбочина, при което объркванията относно ставащото на терен ставаха все повече през последните две години. Ситуацията в Ирак също се изостри след надигането на групировката „Ислямска държава“, а митовите и легендите затъмниха фактите.

Ето защо се появи **De Re Militari**. Вярваме, че познаването на ситуацията на терен в конфликтни зони е от първостепенна важност, когато се опитваме да разберем процеси, случващи се около нас и искаме да потърсим отговори на събития, като бежанските вълни, които ни касаят пряко. Смятаме, че през последните 5 години се изпусна много информация за динамиката на гражданската война в Сирия, развитието на ситуацията в Ирак, какво се случва в зони като Либия и Йемен, а също Югоизточна Турция, Афганистан... Списъкът може да стане дълъг.

В **De Re Militari** ще опитаме да предоставяме възможно по-достоверна информация, сверявана от различни източници, без да заемаме една или друга страна в отделните конфликти. В първия брой на този журнал, който разгръщате сега, ще опишем накратко воюващите страни в конфликтите в Ирак, Сирия, Йемен и Либия и ще представим обобщена информация за ситуацията в Югоизточна Турция. Главният аспект на нашето издание ще е комбинацията от кратки и ясни текстове и прецизни карти, които взаимно да се допълват в представянето на конкретната обстановка. Именно чрез картите ще опитаме да ви представим случващото се на терен в конфликтните зони, тъй като смятаме, че така много по-лесно би се разбрала динамиката не само от специалисти, но и от читатели-любители.

Планираме да издаваме по един брой на **De Re Militari** всяка седмица, в четвъртък, освен, ако няма извънредни събития в зоните, които разглеждаме. Не се ограничаваме единствено в изброените по-горе страни – карти, ако е наложително, може да има и на Афганистан, Мали, Нигерия и изобщо зони в Близкия изток, Централна Азия и Африка, където се водят военни действия.

Смятаме, че подобно издание е нужно. Не само заради обществеността, но и заради всички нас, които имаме нужда от знания и отговори за онова, което се случва толкова близо до България и Европа.

Авторите

Руслан Трад

Журналист на свободна практика с фокус върху Близък изток и Северна Африка. Създател на първия български блог за Близък изток, Intidar, както и на организацията Форум за арабска култура. Водил е лекции за политически движения и процеси в Близкия изток в аудитории на Софийски университет, Нов български университет, Червената къща и Дипломатически институт към МВнР. Пътува често в Близкия изток, като публикува репортажи от Ливан, Югоизточна Турция, Тунис, Ирак и Сирия, а през 2014 заснема филм в Иракски Кюрдистан на фронтовите линии с „Ислямска държава“.

Александър Стоянов

Историк и журналист, *magister cum laude* и настоящ докторант от Лайденския университет в Нидерландия. Отговорен редактор и създател на списание “Военна История” и съосновател на “Клуб Военна История”. Автор на множество публикации, посветени на различни проблеми от военната и политическата история на Европа и Близкия Изток. Автор на единствените подробни карти на български език, проследяващи конфликтите в Сирия, Ирак, Либия, Йемен, Нигерия, Афганистан и Сомалия.

Основни военни действия на територията на Сирия

Кой кой е?

- **Сирийска арабска армия (САА)**- сирийската армия (около 150 000 към април 2015) претърпя поредица от тежки поражения както в материален така и в кадрови план. В началото на войната, Асад разполагаше с двойно повече хора под оръжие, но тяхното количество скоро започна да се топи, както поради значителните загуби, така и заради дезертьорство от страна на цели подразделения. Към момента, подпомагани стабилно от Иран и Русия, правителствените части се опитват да съживят своята мощ. Сирийската армия е единствената, местна сила, разполагаща с ВВС и ВМС от някакъв по-значителен мащаб, което ѝ дава предимство при провеждане на операции и при снабдяване на отдалечени пунктове, като Деир ез Зор например. Основен противник на САА през последните четири години се явява коалицията от Свободната сирийска армия (ССА) и Ислямски фронт, срещу които са насочени и по-голямата част от офанзивите, извършени от силите на Асад. Доста по-опасен, но по-малко атакуван опонент се явява Даеш, с които сирийското правителство влиза в периодични конфронтации, най-вече в източните части на страната, където битката за Палмира и Деир ез Зор продължават с месеци (в първия случай) и с години (във втория). Въпреки това, тези фронтове не са така интензивни, колкото настъпленията на САА срещу Алепо (Халеб) и бунтовническите (и джихадистките) позиции между Хама и Хомс, и в района на Дараа.

Освен редовните сили на армията, правителството на Асад се подкрепя от десетки паравоенни формирования, организирани в Национални сили за отбрана, разполагащи с около 125 000 бойци и доброволци. На страната на Асад има и немалко шиитски милиции от Ирак. Тези бригади и части служат из страната редом с редовната армия. Трудно е да се даде някаква точна оценка за тяхната численост, но вероятно броя им надхвърля 20 000 бойци. Отделно от тях, в Сирия оперират и около 12 000 ирански войници и бойци, съсредоточени най-вече около Дамаск и по фронта северно от Хама.

- **Хизбула** - една от най-мощните ислямистки организации през XX век, съставена от множество крила, някои политически, други военни, Хизбула използват своето мощно влияние в Ливан и използват страната като своя оперативна база. Бидейки шиитска структура и получавайки редовни субсидии от Техеран, Хизбула е директен проводник на иранската политика в Сирия и Ливан и, логично, подкрепя правителството на Асад, което е в тесни връзки с иранците. Към момента, Хизбула използва значителна част от своя военен потенциал за да помага на правителствените сили в редица ключови за САА сектори. Освен това, определени погранични райони се намират под директния контрол на организацията, най-вече в пограничните

планински райони с Ливан. Трудно е да се прецени колко точно бойци на Хизбула се сражават в Сирия, тъй като различни източници дават различен брой. Минималното число е 2000, но вероятно става дума за два пъти повече. Според френски и израелски източници, става дума за около 4-5 000 бойци, което е, грубо, около 25% от общата численост на въоръжените сили на организацията.

- **Свободна сирийска армия (ССА)** - създадена от бивши сирийски офицери, които през 2011 година напускат армията и се включват в гражданската война срещу президента Асад. Армията търпи редица поражения от засилващите се джихадистки организации в северна Сирия, най-вече Ан Нусра и Даеш, които завзеха голяма част от териториите, контролирани през 2011 и 2012 г. от ССА. Към момента Свободната армия разполага с около 50 000 бойци, разположени най-вече в провинциите Идлиб и Алепо, както и в югозападната част на страната, по протежение на границата с Израел и около Дамаск. Основните им съюзници са бойците от Ислямски фронт и Сирийският военен съвет. Състои се от десетина различни по-малки формирования, като например Южен сирийски фронт, действащ в района на Дараа.
- **Даеш („Ислямска държава“ в Сирия)** – силите на „халифата“ се появяват през 2013 година, но е основана още през 1999 от Абу Мусаба ал Заркауи под името Джамаат ал-Таухид уал-Джихад (след 2006 променя името си на Ислямска държава в Ирак след обединение с други групи, а възходът идва след 2010, когато ръководител става Абу бакр ал Багдади). Даеш се възползват успешно от хаоса на гражданската война в Сирия и започват настъпление през 2013 година, като главен град на техния „халифат“ е сирийският град Ар Ракка. Според джихадистки източници силите им са около 100 000 души, но тази цифра варира от 50 до 200 000: според ЦРУ са около 30 000, според кюрдските сили – около 200 000. Основни опоненти на Даеш в Сирия са Свободната сирийска армия, Ан Нусра, кюрдските сили и сирийската арабска армия.
- **Ислямски фронт (ИФ)** - Сформира се от съюза на седем по-малки групировки през 2013г. Целта му е сваляне на Асад и въвеждането на шариата като основна правна система на една ислямска държава, в която демократичната система се смята за нежелана. Ислямският фронт е основен съюзник на ССА на бойното поле, но идеологическите разлики между двете структури са сериозни и са в основата на непълната координация, и биха представлявали сериозен проблем в случай на краен успех на коалицията им. Числеността на Ислямски фронт е вероятно около 50 000 души, разположен основно в провинция Идлиб и в Алепо. Техни части действат съвместно със ССА и в югозападните зони.
- **Джабхат ан Нусра** - Фронтът Ан Нусра е джихадистка организация, подразделение на Ал Кайда в Сирия, изповядващо една от най-крайните форми на сунитския ислям - салафизма. Ан Нусра са значително по-

малобройни като численост – около 11 000, но силите им са добре тренирани, финансирани и въоръжени, а на тактическо и стратегическо ниво, лидерството им често надминава това на ССА и ИФ. Докато Свободната армия гледа на Нусра като на враг, ИФ са склонни да приемат Нусра като съюзници. Именно чрез посредничеството на ИФ, Нусра бяха привлечени в поредица от операции, насочени срещу правителствените сили през 2014г. Въпреки това, в градовете, поделени между Нусра и ССА има постоянно напрежение и чести сблъсъци.

- **Файлак ас Шам (Легионът Шам)** - съюз от 19 умерени ислямистки групи, действащ в провинция Идлиб и района на Алепо. Към момента си съдействат със ССА и ИФ. Разграничават се от Ан Нусра, с чийто сили се конфронтират периодично.
- **Ахрар ал Шам** – една от най-активните и координирани ислямистки фракции в сирийската гражданска война, активна от началото на 2012 насам, най-вече в Северна Сирия и провинция Идлиб. Силите на Ахрар ал Шам са най-вече сирийски, броят на чуждестранните бойци е минимален, а като цяло са около 20 000 души.
- **Джайш ал Ислям** – активна и много добре организирана военна сила, изповядваща форма на салафизма. Бойците на фракцията са около 25 000 души, действащи главно в района на Дамаск и планинските гранични зони с Ливан. До 2015 се смяташе, че лидерът на фракцията – Захран Алюш – е най-голямата заплаха за Асад в Дамаск, докато не беше убит.
- **Буркан ал Фурат (Вулканът на Ефрат)** - съюзна формация, съставена от части на ССА и YPG, които оперират по поречието на р. Ефрат, най-вече срещу Даеш. Именно те отвоюваха Тел Абиад, Кобане и Аин Иса от Даеш.
- **YPG (Отряди за народна самоотбрана)** - основните бойни сили на Сирийски Кюрдистан, YPG наброяват около 50 000 души, включвайки в състава си основно кюрди, но също така и тюркмени, араби и разнообразни по произход контингенти от западни доброволци. Целта им е да защитят и консолидират всички територии с преобладаващо кюрдско население в Сирия. Основният им враг е Даеш, но на няколко пъти до сега кюрдите са се сблъскали със сили на Асад в провинция Хасаке, макар официално да не се конфронтират с правителството.
- **Сирийски военен съвет** - Организация на сирийските и асирийските християни (сириани), чиято цел е да защити зоните, в които тези групи живеят, от агресията на Даеш. Наброяват около 2-3 000 души и действат най-вече в североизточна Сирия, в провинция Хасаке.
- **Джайш ас Санаид** - бойците на племето Шамер, населяващо североизточна Сирия и наброяващо над 500 000 души. Основната им цел е да защитят земите си от Даеш, във връзка с което действат в съюз с YPG.
- **Сирийски демократични сили** – една от новосформираните и най-активни фракции в сирийската гражданска война (от октомври 2015).

Този военен съюз действа най-вече в провинциите Алепо, Хасаке, Ар Ракка и Дейр ез Зор и е съставен от асирийски бригади, кюрдски части и арабски сили от Свободната сирийска армия. Главен враг са Даеш, Ан Нусра и Ахрар ал Шам. Силите на военния алианс са около 80 000 души и са подкрепени по въздух от американската коалиция срещу Даеш.

Отделно от тези основни формирования, в Сирия действат десетки местни милиции, джихадистки и ислямистки групи, чиято идеология и цели варират в зависимост от мащаба им. Много от тези организации нямат постоянни съюзници и врагове, освен правителствените сили, с които се борят.

Северозападен сектор

През последната седмица, Даеш проведе няколко неуспешни офанзиви срещу бунтовническия анклав северно от **Халеб (Алепо)**, атакувайки Маре, Таукли и Мерайгал. Сраженията продължиха с променлив успех, но в крайна сметка бунтовническите бригади успяха да спрат настъплението на Даеш и към днешна дата фронтът остава стабилизирен.

Междувременно, в района на **Азаз**, местните бунтовнически сили се конфронтираха с YPG, след като кюрдите опитаха да подновят своята офанзива към Азаз с цел да овладеят ключовия град и ГКПП Алшат. Сраженията между двете фракции продължават вече повече от месец, след като YPG сложиха ръка на **Тел Рифаат** и се опитаха да овладеят Маре.

Централна Сирия

Възползвайки се от успешните удари на руската авиация, сирийската армия (САА), подкрепяна от про-правителствени милиции, части на Хизбула и иранската Революционна гвардия поднови своята офанзива срещу **Палмира**. Градът устояваше на правителствените атаки вече няколко месеца, като Даеш използваха сложна система от полеви фортификации и тунели за да държат в напрежение предните части на САА и нейните съюзници. На 25-ти март предните отряди на правителствените сили, начело с бригадата "Пустинни ястреби" започна да навлиза в покрайнините на града, след което в рамките на два дни правителствените сили постепенно изтласкаха Даеш от Стария град (Палмира), летището и Тадмур (новия град). Ислямистите се изтеглиха, запазвайки немалка част от силите си. Даеш използваха жителите на града за да прикрият своето изтегляне, евакуирайки голяма част от населението и смесвайки се с хората. Използвани бяха и система от подземни маршрути за бягство.

Южна Сирия

В края на миналата седмица, Даеш стартира локална офанзива срещу позициите на Ан Нусра в провинция **Дараа**. Началото на офанзивата съвпадна с подготовката за настъплението на САА към Палмира и кървавия атентат в Брюксел (22.03). Основна движеща сила на операцията беше бригадата "Мъчениците от Ярмук". След поредица от сражения, силите верни на Даеш успяха да завземат няколко населени места и опорни точки, сред които най-значимата е градчето Сахам ал Джауан. Атаката доведе до мобилизиране на местните бунтовнически групи, които се обединиха срещу Даеш и успяха да изтласкат ислямистите от **Тадфас**, стабилизирайки за момента фронта в югозападната част на провинцията.

Останалите територии

Продължават сблъсъците между различните фракции в Халеб, както и локалните конфронтации между Сирийските демократични сили и Даеш в провинция **Деир ез Зор**. Про-правителствените сили започнаха няколко локални офанзиви в района на **Морек** и по на север, южно от **Джисър аш-Шугур** с цел да изтласкат бунтовниците от провинциите Латакия и Хама, но към този момент опитите им не се увенчават с особен успех.

Основни военни действия на територията на Ирак

Кой кой е?

- **Иракска армия** – армията на Ирак претърпява множество промени от 2003 насам, когато пада Саддам Хюсеин. Звената ѝ са разбивани няколко пъти, най-вече по политически причини, като към момента има 272 000 активни сили. Въпреки броя си, иракските военни сили не са особено ефективни поради монжеството промени в ръководството на армията, както и липсата на подготвени части. Тази е една от причините Даеш да успеят да завземат градовете Мосул, Рамади и Фалуджа почти без сражения.
- **Даеш („Ислямска държава“ в Ирак)** – джихадистката групировка оперира в Ирак още от 1999 година, но истински разгръща дейност след падането на Саддам Хюсеин, като след 2006 година приема името Ислямска държава в Ирак и оставя предишното си – Джамаат ал-Таухид уал-Джихад. Силите на групировката не могат да бъдат изчислени точно – броят им варира от 50 до 200 000 души в Ирак и Сирия.
- **Кюрдски сили** – силите на Иракски Кюрдистан, пешмерги, възлизат на около 250 000 души и оперират предимно в Северен Ирак, Иракски Кюрдистан и съвместни операции с иракската армия срещу Даеш. В района на Киркук пешмергите влизат често в сражения с шиитските милиции, подкрепящи иракската армия, тъй като районът е оспорван.
- **Хашд ал Уатани** – доброволчески и паравоенни милиции, организирани под един военен съвет. Хашд са най-вече съставени от шиитски про-ирански части (над 40), създадени след надигането на Даеш. Военните им сили възлизат на около 100 000 души и са основната бойна сила в Ирак, доказали ефективността си в Централен и Западен Ирак.
- **Накшбанди** – Армия на Накшбанди е военна суфистка организация, приближена на партията Баас. Организацията е създадена през 2006 година на името на суфисткия орден Накшбанди. Лидер на организацията е Иззат Ибрахим ад-Дури, известен като „Скритият шейх на Накшбанди“ и приближен на Саддам Хюсеин. Силите на ордена са около 5000 души и оперират главно в Западен и Северозападен Ирак. Имат добри връзки с племената в Ирак и са опоненти на иракската армия и кюрдските сили.
- **Военен съвет на иракските революционери** – баасистка военна организация, активна от 2014 насам. Силите ѝ са около 75 000 души, разположени предимно в сунитските райони на Ирак и за кратко си сътрудничат със силите на Даеш. Към момента силите на Военния съвет имат споразумение за спиране на огъня с кюрдските сили. Главна цел на Съвета е възпиране на иранските интереси в Ирак.

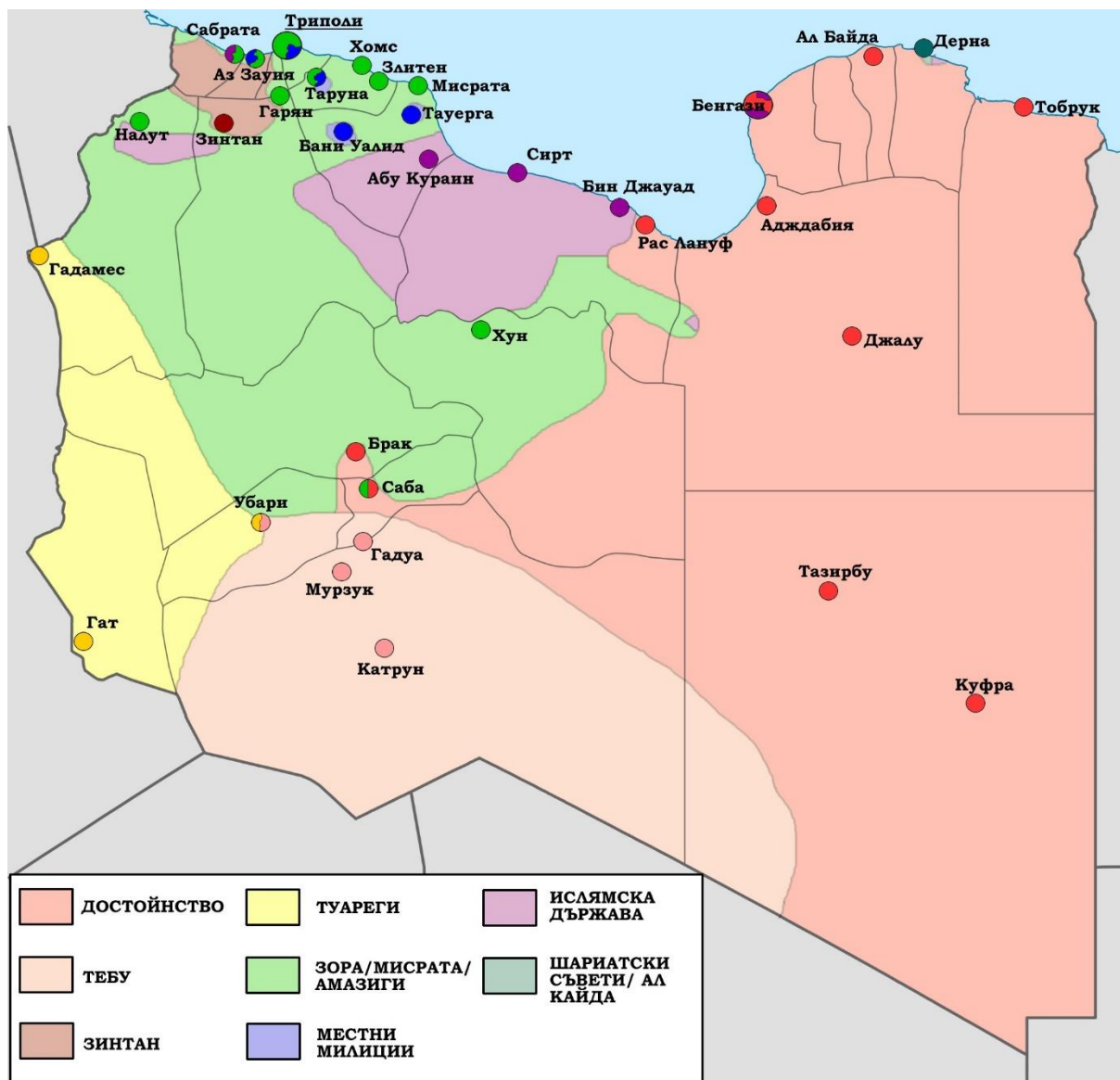
Фронтовете в Ирак останаха относително спокойни през изминалата седмица. Единственото изключение бе неуспешната иракска офанзива по централното поречие на **река Тигър**. Силите на правителството в Багдад, прехвърлени през

кюрдските територии в Северен Ирак бяха концентрирани на североизток от **Ас Ширкат** с цел да превземат селището **Насър**, след което да атакуват градчето Кайяра и да отрежат основния път за снабдяване между фронтовите части на Даеш северно от рафинерията в **Байджи** и основната им логистична база в Мосул. Лошо планираната офанзива не получи необходимата подкрепа по въздух нито от коалиционните сили, водени от САЩ, нито от иракските ВВС заради лошото време. На терен иракчаните не успяха да координират действията на пехотата (основно части от про-правителствените шиитски милиции) и артилерийските подразделения. В резултат на това, бойците на Даеш с лекота успяха да разбият иракчаните в Насър и да ги върнат на изходна позиция. Неуспехът изглежда доведе до сериозен спад в морала на иракските части и всякакъв опит за нова офанзива беше отложен.

В пясъците продължава да боксува и офанзивата по поречието на река Ефрат. За сега офанзивата срещу град Хит изглежда по-успешна отколкото слабите опити за настъпление срещу град Фалуджа, които удариха на камък, както поради липсата на устрем сред правителствените сили, така и заради пълното отсъствие на подкрепа от страна на местното сунитско население, което, не без известни основания, се бои за съдбата си, в случай че шиитските милиции сложат ръка на сектора.

Атентат на 25 март, извършен от боец на Даеш по време на футболен мач, в Искандерия, южно от Багдад, отне живота на близо 50 души, а ранените са над 130. Групировката напомни за себе си в Багдад, след като по-рано удари Брюксел с кървави атаки. Атаката в Искандерия беше първата от две последователни в този ден – следващата се случи в провинция Дияла, където загинаха над 20 души. Багдад продължава да бъде лесна мишена за Даеш, които инфилтрират крайните квартали на иракската столица.

Основни военни действия на територията на Либия

Кой кой е?

- **Операция "Зора"** - про-ислямистка коалиция, формирана след края на първите либийски демократични избори. След като поддръжниците на идеята за религиозно реструктуриране на страната не получиха очакваната подкрепа на вота, те грабнаха оръжието (което така и не бе отнето от участвалите в гражданската война срещу Кадафи бригади) и окупираха столицата Триполи и областите около нея. В

редиците на "Зора" участват повечето ислямистки бригади, които се сражаваха срещу Кадафи в Западна Либия.

- **Операция "Достойнство"** - де факто това са силите на либийския парламент или поне на спечелилите избори по-светски сили, международни признати като управляващи Либия. След като загубиха контрола над столицата, правителството и администрацията се изтеглиха в град Тобрук в Източна Либия и подеха кампания за установяване на контрол над страната. На тяхна страна се сражават и проявилите се по време на войната с Кадафи бригади на град Зинтан, Правителството получава подкрепа от ОАЕ и Египет, докато Турция и Катар са по-склонни да симпатизират на "Зора". Активните сили на либийската армия към март 2016 са около 35 000.
- **Даеш („Ислямска държава“ в Либия)** – хаосът, причинен от борбата между различните фракции в Либия, логично привлече вниманието на Даеш. Техни отряди започнаха да проникват в страната още през 2013 г., като през 2014 установиха контрол над първите си твърди владения в района на Сирт и Дерна. Отделно от Дерна, Даеш разполага със свои отряди в Бенгази, където се сражава срещу силите на правителството в Тобрук ("Достойнство"), водени от генерал Халифа Хафтар. Даеш разполагат и с части на юг в град Аждабия, където се сражават със силите на "Достойнство". Към март 2016 силите на Даеш в Аждабия и Бенгази са изтласкани от Хафтар и либийската армия. Смята се, че силите на Даеш в Сирт са около 5000 души.

В хода на конфликта, Сирт, стратегическо пристанище, разположено и удобно близко до богатите петролни полета в Сахара, се превърна в "столица" на владенията на Даеш в Либия.

- **Туарегите** - легендарният пустинен народ, населяващ цяла Централна и Западна Сахара, започна борбата си на страната на "Достойнство" и до сега остава съюзник на Тобрук. В хода на войната, обаче, туарегите се умориха от външна администрация и поеха пълен контрол над своя дял от Либия. В момента силите им се задоволяват да охраняват териториите си и не участват в активните военни действия между „Зора“ и „Достойнство“.
- **Тебу** - "Народът на скалата" е енигматичен за хората извън региона. Съседни и сродни на туарегите, тебу от векове обитават суровите, изпечени от слънцето пустини, разположени на територията на Южна Либия и Северен Чад. Подобно на туарегите, и тебу са в съюз с "Достойнство", но отново предпочитат да запазят контрола над собствените си територии, отколкото да преследват ликвидирането на опозицията в Триполи. Туби и туарегите често влизат в пререкания за контрол върху градът-оазис Убари.
- **Тауерга и Бани Уалид** - на практика това са градове-държави, които изгониха представителите на "Зора", отхвърлиха идеята да се присъединят към "Достойнство" и се провъзгласиха за

самоуправляващи се градове, непризнаващи нито една от двете основни фракции. Селищата се управляват от местни съвети, които ръководят и въоръжените милиции, защитаващи пределите им.

Ситуацията в Либия остава сравнително спокойна с оглед на по-мощни военни действия. С изключение на активизацията на местни милиции в рамките на град **Триполи**, останалата част от страната остава относително спокойна. Главната тежест в борбата в Либия остава политиката, чийто фронтове се оказаха изключително активни през последната седмица.

Най-важното събитие, свързано с Либия идва от **Тунис**, където е базирано подкрепеното от ООН правителство, водено от бизнесмена Файез ал Сераж. Ситуацията на дипломатическия фронт е много заплетена предвид факта, че в Либия действат две правителства – на запад, установено в Триполи, и на изток – в Тобрук и Бенгази. Опитите на ООН и западните държави, най-вече Великобритания, Франция и Италия, да доведат на масата за преговори представителите на двете правителства, засега остават без особен успех. Така Тунис се превърна в основна точка за бъдещето на либийския конфликт, където в хотел „Палас“ в покрайнините на тунизийската столица, се провеждат основните срещи и преговори между враждуващите милиции.

Разбира се, Даеш привличат вниманието на международната общност, но по-сериозният проблем, проявил се отново през последната седмица, е нежеланието на двете правителства в Либия да се договорят за съставяне на единно правителство. Процесът, който ООН подкрепя, е виждан от мнозина либийци като опит за намеса на външни сили в решенията, взимане вътре в Либия. Този факт често не се разбира от европейските играчи в Северна Африка и може би това ще е основна причина при евентуален провал на кабинета на Сераж.

През последната седмица ситуацията в столицата Триполи е особено напрегната. След като беше обявено от Бан Ки-мун, че Сераж и неговото правителство ще започне работа скоро, милиции в Триполи заявиха, че той не е добре приет и няма да допуснат работата на правителството да започне нормално. По кварталите на Триполи започнаха сражения между милиции – онези, които подкрепят подкрепеното от ООН правителство, и тези, които са на страната на съществуващото в момента на територията на Западна Либия правителство.

Основни военни действия на територията на Йемен

Кой кой е?

- **Хути** – хутите са заиди – разклонение на шиитския ислям, разпространен в Северен Йемен. Хутите често са били репресирани от властите в Сана, като от 2004 насам имат въоръжено крило, действащо срещу йеменската армия. Военните сили на хутите, които контролират големи части от Йемен след 2014, включително столицата Сана, възлизат на над 250 000 души. Външнополитически движението на хутите е подкрепено от Иран и Хизбулла. През 2014 и 2015 атакуват от главния си град Сада – разположен в северните части на страната – към столицата Сана и прогонват настоящия президент Абд Рабу Мансур Хади. Макар и врагове в миналото, днес привържениците на сваления президент Али Абдула Салех подкрепят хутите в опит да върнат Салех на президентския пост.
- **Йеменска армия** – армията на Йемен се състои от около 70 000 души, които в момента са разделени в лоялността между бившият

президент Салех и настоящият – Хади. На страната на Хади участват 16 000 войници.

- **Републиканска гвардия** – гвардията на Йемен е контролирана от сина на Али Абдула Салех, Ахмад Салех, и поради това е на страната на хутите и Салех. Силите на гвардията са около 100 000 души.
- **Ал Кайда** – Ал Кайда на Арабския полуостров е джихадистка организация, действаща в Йемен от 2009 насам. Южните и пустинни райони на страната са се превърнали в непревземаема досега оперативна база за групировката, като може да се каже, че това е един от най-добре функциониращите клонове на Ал Кайда. Силите ѝ са около 3000 души в Йемен с база Ал Мукалла. За да спечелят повече популярност сред местното население, Ал Кайда използва за местния си клон името „Синове на Хадрамаут“ на името на провинция Хадрамаут, където се намира град Ал Мукалла.
- **Ал Ислах** – ислямистката партия Ал Ислах е от важните политически сили в Йемен, действаща от 1990 година. Нейните въоръжени сили са най-вече племенни бойци заради характера на партията – съставена е най-вече от племенни ръководители – и подкрепят силите на Хади.
- **Наемници от „Блекуотър“** – бившата фирма за охрана „Блекуотър“, настояща Академи, осигурява наемници за саудитската коалиция срещу хутите. Чужденците – най-вече колумбийци, австралийци и никарагуанци - бързо стават важен елемент в гражданската война в Йемен, като броят им нараства до 800, а според други сведения – до 1000 бойци. Наемниците участват в почти всяко сражение в Централен, Южен и Западен Йемен при битки между коалиционните сили, подкрепящи Хади и хутите.
- **Ал Хирак** – Южното движение, сепаратистко движение в Южен Йемен и провинция Аден, които в момента подкрепят президента Хади. Техните сили (незнаен брой на бойците) са основен фактор в изтласкването на хутите от южните части на страната.

През последната година Йемен, най-бедната арабска държава, все повече беше разтърсен от сражения между основните враждуващи сили – от една страна шиитските милиции на **хутите**, подкрепени външнополитически от Иран и вътрешно от лоялистите на сваления йеменски президент **Али Абдула Салех**, а от друга йеменската армия, застанала на страната на законния президент **Абд Рабу Мансур Хади** със Саудитска Арабия на негова страна и подкрепен от южното сепаратистко движение **Ал Хирак**. Отделни проблеми създава засиленото през последните месеци на 2015 и началото на 2016 влияние на **Ал Кайда на Арабския полуостров** и сили, лоялни на Даеш.

Хуманитарната криза в страната се засилва все повече. Освен хилядите жертви, най-вече сред цивилното население, има опасения за създаване на тотална хуманитарна катастрофа. Традиционно Йемен има проблеми със снабдяването с питейна вода, липсата на добре изградена подходяща инфраструктура оказва допълнително негативно влияние върху ситуацията, в която над половината от

населението на Йемен се оказва в капан без медикаменти, вода и редовни хранителни доставки. Ударите на водената от Саудитска Арабия коалиция срещу хутите също допринасят за мизерното състояние в Йемен, като често обект на въздушни удари стават училища, болници и цивилни зони.

През последната година южните и пустинни части на Йемен се превърнаха в сигурна база за Ал Кайда. Джихадистите освен нападения върху правителствените части, извършват и атаки срещу групи на Даеш. Двете групировки оспорват влияние в Йемен и особено в района на **град Ал Мукалла**. Засега Ал Кайда, които имат традиционно силни позиции в района, едва ли ще се огънат под натиска на Даеш, чиито фокус остават Ирак и Сирия. През изминалата седмица 3 атентата разтърсиха Аден.

Военната обстановка в Йемен остава напрегната, но фронтовете, изглежда са стабилизирани поне през последните няколко дни. Силите, подкрепящи Хади успяха временно да затегнат обръча около частите, подкрепящи Салех, само за да бъдат ловко ударени в гръб от силите на Ал Кайда на Арабския полуостров, които достигнаха до подстъпите на южния пристанищен град Аден, където техни части вече се сражават с про-Хади милициите (най-вече движението Ал Хирак) и сили, верни на Даеш.

По границата със Саудитска Арабия също няма особено развитие. Въпреки мобилизацията на анти-Салех коалицията, водена от Саудитска Арабия, коалиционните сили се ограничават най-вече до артилерийски обстрел и нанасяне на въздушни удари, които нямат особен ефект върху боеспособността на хутите и техните съюзници, които продължават да контролират няколко гранични точки на територията на Саудитското кралство.

Основни действия в Югоизточна Турция

От октомври 2015 година в Югоизточна Турция действа извънредно положение, наложено от турските власти заради водени сражения с PKK и провеждане на военни операции в районите на **Шърнак, Силопи, Джизре, Нусайбин и Юксекова**. Сраженията между Кюрдската работническа партия (ПКК) и турската армия стават все по-интензивни на фона на пълно медийно затъмнение в района.

Повечето от новините, идващи от Югоизточна Турция, идват най-вече от местни жители и активисти. Смята се, че цивилните жертви досега са около 300 души, предимно в Джизре.

Конфликтите, които в момента разкъсват Близкия изток и Северна Африка, са неделима част от социалните и политически процеси, които дефинират света в който живеем. Ситуацията в Сирия изглежда най-динамична по отношение на военните действия, но предстоящите офанзиви в Ирак и Йемен, както и сложните политически ходове, които ще се водят в Либия и по отношение на сирийския въпрос в Женева през април, лесно могат да пренесат войната в едно по-ново измерение, в което военните ходове ще са още по-пряко подчинени на политическата игра.

В краткосрочен план, настоящите конфронтации не предвещават никакви решителни изменения на стратегическата обстановка в разглежданите от нас региони, но без всякакво съмнение, малките елементи, описани по-горе, са част от един доста по-голям геополитически пъзел, който тепърва предстои да бъде нареден.